

լու. եղանակէն: Բայց, մեզի համար բա-
ւական է որ մերկաները մենէ զո՛ւ մնան
և այն օրը, ուր այդ մարդոց հաճելի ե-
րուանք, այն ատեն մենք պիտի ըլլանք
առաջին անգամ մենէ զժգո՛ւ: Մեր մէ-
ջէն ոմանք կ'ուսուցանեն և իրենց ուսու-
ցանելու. եղանակէն շատեր գո՛ւ կը մնան,
քանի որ իրենց վարժարանները միշտ լե-
ցուն են: Ուսումնարանները իրենց հին ա-
շակերաններուն մէջէն շատ քիչ բարեկամ-
ներ ունին, մինչդեռ մերկաները մեզ չեն
ատեր այնչափ և մեծ մասամբ թշնամիին
կողմը չեն անցնիր: Ասոնց մէջ կան ա-
նանկներ, որոնք խորին ու անհուն սէր մը
կը տածեն մեզի նկատմամբ և որոնց ե-
րախտագիտութիւնը այնչափ մեծ է, որ
նոյն իսկ տեղի տուած է ժողովրդական
ասացումքի մը ի նպաստ մեզի. «Յի-
սուսեանները ա՛յնչափ կը սիրէ, իբր թէ
անոնց հին աշակերաններէն մէկը ըլլար»
կ'ըսեն: ... Կը գրենք: Բնական ձերքով
կամ կոշտմիտ շնորհիւ՝ կը սիրեմ մեր գիր-
քերը: Կը խոստովանիմ թէ կենսագրա-
կան մասը քիչ մը շատ աւատ է: ... Մեր
մէջ ամէն մարդ զիրար կը սիրէ ու կը յար-
գէ: ... Բայց, այդ գիրքերուն քով, ո-
րոնք ունին անշուշտ իրենց արժանիքը, կը
նշատարակենք նաեւ ուրիշ գիրքեր՝ կրօ-
նական և քրիստոնէական սկզբունքներուն
վրայ: ... Կը քարոզենք: Ունինք քարո-
զիչներուն պէտք եղած ձերքերէն մէկ քա-
նին, բայց կը պակսի մենէ այն մէկ քա-
նի թիւութիւնները զոր Սէն-Պէով անհը-
րածիշտ կը համարէր ընդհատակներուն:
Խեղաքի, զգայուն, գործնական կը նկա-
տեն մեզ. նորութեանց մէջ չենք, այլ
միայն Աւետարանը կը մեկնենք: ... Ին-
չո՛ւ արգիւնը մեզի բանալ այն հողը, ուր-
կէ պիտի ծլի՝ «Ոչ միայն հացիւ կեցցէ
մարդ» վարդապետութեան հունձքը:»

Այն պարզապէս թշնամական ամբաս-
տանութեան թէ՛ «կրօնական միաբանու-
թեանց անհուն զանազանութեան մէջ չը
կայ հատ մը որ իրեն նպատակ ընտրած
ըլլայ: Ըլլա՞յ զայն հարցը: Ի՞նչ է զայն: Այլ-
պակասներու ձիւներուն մէջ կամ Արիւն-
թի դազակները գտնուող ժողովրդապետ-
ներուն քով, որոնց կենսաքը այնչափ դը-
ժընդակ է և որոնք ինքզինքնին կը մա-
շեցնեն ձիւներու և տիղմերու մէջ»: Եր-
գելի Յիսուսեանը կը պատասխանէ՝ բո-
ղոքելով այս գրադարութեան դէմ. «Բո-
լոր միանութիւնները կը ծանցնան և մե-
րինս ալ կը ծանցնամ: Մենք ալ կ'աշխա-
տինք ձիւներու և տիղմերու մէջ ու կ'օգ-
նենք լեռներու ժողովրդապետներուն:
Լաւ՞ էք կենսաքը Ս. Յիսուսեան Րէփիւ-
նիերէցէք, Յիսուսեան Րէփիւնի պիտի ըսէի:
... Եթէ Յիսուսեան Րէփիւնի դեռ ողջ ըլ-
լար, պիտի ստիպէ՞ք զայն որ թողուր Յի-
սուսեաններու միաբանութեան մէջ վա-
րած կենսաքը, որովհետեւ զեղացիներուն
ու լեռնաբնակներուն համար չէր աշխա-
տեր: Բանինք մեր մէջէն, առանց ու-
նենալու, իրա՛ւ, սրբութեան այդ փառքը,
միեւնոյն գործին համար կ'աշխատին, և
առանց երկք գըրուելի մը խոստովան-
ցուցած ըլլալու, կ'ապրին՝ Աշտարակի վայ-
րենիներուն և Երկնային Կայսրութեան ու
Մասնական քարի հին քաղաքակրթեանե-
րուն հետ, որոնց սարսափելի թշուառու-
թիւնը կ'ապրին աշխարհի ցաւերու դեռ ան-
վարձ եղով մեր Արեւմտեանքի աչքերը:»

Յարկելի Յիսուսեանը սոյն տողերով
ուսուցիչի գովասանութիւններ չէ որ կը
կարգայ իր պատկանած միաբանութեան,
այլ լուսարձակ ճշմարտութիւնք ի վեր կը
հանէ՝ կարգ մը զրպարտիչ բերաններու
թշնամանքներուն դէմ:

Ե. Թ.

ՄԵՆ ԲԱՐԵՐԱՐԸ

Գեղարդէմ ու ջրասուն լեռանց շղթա-
յից վրայ Հաճին քաղաքին մէջ Հայ Կաթո-
ղիկէ հասարակութիւնն ալ ունի երկուս
վարժարաններ, որոնց ճակտին վրայ դրոշ-

մուած է հանգուցեալ Մեծ Բարերարին և
հիմնադրին անունը, որ կոչուէր Արիստա-
կէս Ազարեան, մեծ եղբայր բարեխիշտակ
Սահփանոս Պետրոս Ժ. Ազարեան Կ-Պատ-
րիարքի:

Որպէս սովոր է ամէն տարի վիճակիս
մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն մատուցա-
նել ի հանգիստ միժմանուն բարերարին և
հիմնադրին, այս անգամ ալ, ըստ վաղե-
մի երախտապարտ սովորութեան, Տիրամօր
Կուսին Անարատ Յղութեան շքեղ հան-
գիսին օրը կատարուեցաւ սոյն պաշտօնն
ալ: Բոլոր հասարակութեանս կանխապէս
ծանուցուեցաւ Մեծ Բարերարին հոգե-
հանգիստը: Չափաւոր Պատարագիչն՝ ա-
ռաջին Աւետարանէն ետք գեղեցիկ ու ի-
մաստալից քարոզ մը խօսեցաւ. Գեր. Հ.
Ուղուսեան Վ., տեղւոյս եպիսկոպոսա-
կան փոխանորդը, իր և ամէնուն կողմէ
շնորհակալութիւն յայտնեց հանգուցեալ
հիմնադրին. ի մէջ բերաւ անոր զանա-
զան տեղեր գործած անթիւ բարերարու-
թիւնները, խնդրելով Աստուծոյն որ կըր-
թասէր բարերարին գործած ժիւ ջանքերը
արդիւնաւորէ: Չմոցեաւ նաեւ իր որդե-
ւոց և թոռանց արեւաշատութեան համար
գոհարանական աղօթքներ ու մաղթանք-
ներ ի վեր առաքել, և ջերմ եռանդով
հայցեց աստուածային Անարատ Ոչխարէն,
որպէս զի երջանկալիշատակ Արիստակէս
Ազարեան յաւէտ զօրավիզն ու պաշտ-
պանն ըլլայ իր գերդաստանին:

Ներկայ էին բարեխիշտակ մեծ բարե-
րարին հաստատած երկուս. վարժարանաց
աշակերտք և աշակերտուհիք, ի մասնա-
ւոր իր հարազատ երկսեռ ուրբերը, թը-
ւով իբր 20. մանչ ուրբերն եկեղեցական
շապիկով ակուր հանգիսին կը ապաս-
տուէին, և վերնատան լախատարած գրա-
սեղաններուն վրայ, մաքրակիցացող Անա-
րատ Յղութեան կարգի Գերջ պահպանու-
թեան տակ գտնուող աղիկունք ըղիկալ
աղաչանք կ'աղերսէին Տիրամօր Մարիա-
մու որպէս զի չի զլանար իր գութը ցու-
ցաւ ինքն ինքի վրան նմա:

Տիրու հանգեցին փայլ մը կու տար
դպրապետ Սեդրակ էֆ. Տէր Պետրոսեան,
որ իր անոյշ մեղեդիներով և քաղցրալուր
սրբասացութիւններով և դպրաց գեղգե-
ղաձայն դասէն ընկերացած՝ անգամ մը
եւս բլձկեցուց ներկայներուն սիրտը:

Չայնաւոր Պատարագին աւարտելէն
ետք տեղի ունեցաւ Հոգեհանգստեան պաշ-
տօնը: Բարերարին հոգեւոյն համար քաւա-
րան մը կատուցուած էր ջահարորդք լու-
սացայտ մոմեղիկաց նշուլից միջիւ:

Ներկայ էին ի սկզբանէ Չափաւոր Պա-
տարագին յաւարտումն Պաշտօնին՝ Միւստ
էֆ. Թէլլաւան, Կարապետ էֆ. Չալեան,
Մկրտիչ էֆ. Ուղուսեան և այլ ոչ աննշան
անձեր թէ՛ մենք և թէ օտարներ:

Եւ մենք, ո՞վ Արիստակէս Ազարեան,
ո՞վ Բարերարը չքնաղ, ի նշան մեր ան-
հուն երախտագիտութեան, կը հայցենք
քիչի համար. «Օղնեցիք սոմ սուրբ Աս-
տուծոյ, ընդ առաջ կէք սոմ հրէշտակք
Տեառն, ընկալալուք զհոգի սորա և մա-
տուցէք դնա առաջի երեսաց Բարձրելոյն:»
Հաճին, դեկտ. 1901

ՊՅՂՈՍ Վ. ԳՈՒՅՈՒՄԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եղաղըմը մէջ մեծնէ, բազար իրթէսի
կիւնի. Զրէնքէն Ս. Յովհան Ոսկերիան
եօթեւուս օրմազ միւնապետի իւրէ, Բան-
կալթիւնէ Սէնթ-Էդմըն քիլիսէսիտէ, հաշ-
մէթլու Բաբա հաղթթլըրինին Տէրխաա-
տէթ վէթլի Մօնաէնիօր Պօնէթթի ճէնապ-
լէրի թարաֆընտան մութանթան սուրէթ-
տէ Գուստապ չէրիֆ թագոյն խոլմիշ,
վէ պուշտա, Զրանա սէֆիլի Մ. Գօնա-
թան իւլ սէֆարէթլին Էրքեանը մէմուրի-
նի, Կ-Բաթրիք րիթթալ. Էմմանուէլեան
Պօղոս էֆ. հաղթթլըրի, վէ սէրիսօքօս
վէ բիսօքօսանըմը հաղարաթը, վէ Գերյ,

Գէորգ Ծ. Վ. հաղըր պուլունմուշար արը:
Տիկէր Գաթթիք ճէմաթլարնտան տա-
խի պաղը րէհապին, զիյնթի մէզթիւրէ-
նէ կիթմիշլէր տիւ:

Կ-Բաթրիք րիթթալ. էֆ. հաղթթ-
լէրինին Ռօմատաքի վէթլի Գեր. Գօնու-
եան Պետրոս Գերապաձաւ, Կաթոլի-
կոսարանա միւթէալիք պաղը իշլէրին
թէմիլիէսի իշին թէքար Տէրխաաաթէթ
կէմէք իւղըր Ռօմատան եօլա չըգմիշ օլ-
տուղու հալտէ միւմաթլէյս պու կիւն մու-
վաթլէթ իթմիշ տիւ:

Բազար իրթէսի կիւնի. Ալմանիա
իմէրաթօրը հաղթթլէրինին Էմմի մախ-
սուսը օլաղընտան, Կ-Բաթրիք րիթթալ.
էֆ. հաղթթլէրի թարաֆընտան վէթլի
միւնթէրէմի Ար. Աւետիս Արք. Արփիար-
եան իւլ Կաթոլիկոսարան Գիւնապիտի
Գերյ. Գէորգ Ծ. Վ. Թէրզիպաշեան՝ րա-
սիմէր թէպրիք իյֆա զըմնրտա Ալմանիա
սէֆարէթիսանէսինէ աղիմէթ իթմիշլէրտիւ:

ՏԻԿԻՆ ԵՂԻՍԱԲԵԹ ՕՐԻՄԱՆԵԱՆԸ ՎԵՑԱԹԸ

Բաթրիք Ամեն. Օրմանեան Արք.
բաղանըն վալիտէի միւնթէրէմի
Տիկին Եղիսաբեթ ՕՐԻՄԱՆԵԱՆ՝ 79
եաղընտա օլտուղու հալտէ, բազար
կիմէսի վէֆաթ իթմէքլէ, պու կիւն
սաաթ 4 1 (Չտա ճէնապէ ալայը՝ Ս. Նը-
րուրէթլին քիլիսէսիտէ, չէհրիմիշ-
տէ պուլունան Էրմէնի բիսօքօսանը
իւլ վարդապետէրի վէ բէք չօք քա-
հանալարը հաղըր օլտուղըրը հայտէ
իմրա խոլմիշ տիւ:

Բանթէթ տուալարը օլունմալի-
տա, միւթէվէֆիէնին մախտումը րաթ-
րիք Սրբազան իւլ տիկէր մախտումը
Տր. Կոմիտաս էֆ. Օրմանեան վէ սա-
լիւ աղրապալ վէ միւթէալիքաթլըյ-
ալ, Բաթրիք խաթէնին մէճալիսի միւլա-
թէլիֆէսի աղալարը, միւթէպէրանը
միլլէթ վէ սալի միլլէթլէրտէն խայի
միւթէպէր վէվաթ հաղըր պուլուն.

մուշար արը:
Ամեն. Օրմանեան Սրբազանըն ար-
ղուսը մուճիպինճէ, մէրասիմի ըուհա-
նիէ սաաթճէ իմրա օլունուպ, մէրսի-
նէ իրաա խոլմիշիւլ տիւ:

Խիթմալ արին ըուհանիտէ հուղ-
ղար՝ բաթրիք Սրբազան հաղթթլէրի
իւլ պիրատէրինէ վէ տալաթը Տէր-
նըրէսեան Միհրան էֆ. Կէս պէտանը
թաաղիէթ իլլէմիշլէր տիւ:

Պատէհու ճէնապէ՝ արապալը մախ-
սուսըն վաղ իւլ, Նիլլի գապլիս-
թանընա նաղ խոլմիշէք, միւթէվէ-
ֆիէ, գէվճի Անտոն էֆ. Օրմանեանը
դապրի Եանընտա տէֆն օլունմիշ տիւ:

Տիկին Եղիսաբեթ՝ անաղը Էն.
գալիէլի թէրզի Միստէրեան Պետրոս
աղանըն դըղը օլուպ, հէնուղ չօճուգ
իքէն իսթանալօլա կէլէրէք, պուլա-
տա միւմալիլէյս Անտոն էֆ. իւլ Էվ-
լէնմէսիտէ, օն նէֆէր Էվլաաա սա-
հիպ օլունա, վէ պուլնարտան տէօր-
տիւ վէֆաթ իթմիլի հալտէ, 6 ու
պէրհաաթ պուլունմուշ տուր. Բէն-
տիլի՝ Էյի պիւր գէվճէ վէ վալիտէ
օլտուղու կիլի, տուա վէ իպատէթ.

լէրինի տալի սօն վաղթթլարա դա-
տար թէմալիլէ իմրա, վէ պիլճիւմ-
լէ վէղալիֆի ըուհանիէսին իյֆա ի-
տէրէք, թէսիլիս ըուհ իլլէմիշ տիւ:
Ամեն. Օրմանեան Սրբազան հաղ-
թէթլէրինէ պիրատէրի Տր. Կոմի-
տա էֆ. Կէս վէ տալաա վէ հէմիլէ-
լէրինլէ սալի աղրապալա՝ վաղը օ-
լան զայալը աղիլիլէրինտէն տօլանը
պէտեանը թաաղիէթ իլլէրիլ:

Մէղթիւր ճէնապէ ալայընտա Կա-
թոլիկոսարան թարաֆընտան Գերյ. Հ.
Գրիգորիս Մ. Վ. Մէրճանճեան իւլ Բաթ-
րիք խաթէվիլ գաթու քէհասաը Շէհրեան
Յովսէփի էֆ. վէ Անտոնեան թարիքաթը
թարաֆընտան Արքայալը վէթլի Գեր. Հ.
Նըրա Վ. Բիլճեան իւլ Գեր. Հ. Վար-
դան Վ. Գարապաշեան, Ս. Յ. Ոսկերեան
քիլիսէսի Մեծ-ժողովրդապետի Գերյ. Նի-
կոլայոս Մ. Վ. Պաղչեան, վէ պաղը րէ-
հապլին իւլ միւթէպէր վէվաթ հաղըր
պուլունմուշար արը:

Ճէնապէ արապալը՝ Ճատտէի քէ-
պիլտէն կէլիլի սրբատա, Ս. Յ. Ոսկե-
բեան քիլիսէսիլլէ Ս. Յարութիւն վէ Անա
Թրիատա քիլիսէլէրինտէն շանլար չալըն-
մըլ տըլ:

Բազար իրթէսի կիւնի. Կ-Բաթրիք
րիթթալ. Էմմանուէլեան Պօղոս էֆ. հաղ-
թթլէրի թարաֆընտան Ար. Աւետիս
Արք. Արփիարեան իւլ Գերյ. Գէորգ Ծ.
Վ. Թէրզիպաշեան՝ բաթրիք Ամեն. Օր-
մանեան Սրբազանըն Պէյօղլունտա Ս. Յով-
հան Ոսկերեան քիլիսէսի գաղընտա
վաղը խաթէսինէ պիլ աղիլի, բաթիմէն
թաաղիէթի իյֆա իլլէմիշլէր տիւ:

Վէֆաթընը թէլէսիֆի աղիմէ եաղ-
տըղըմը՝ միւթէպէրանը միլլէթիմիգտէն
Էնքաշըճեան Մկրտիչ էֆ. նին գէվճէի միւն-
թէրէմէսի Տիկին ԼՈՒՑԻԱ ԷՆՔՍԵՐ.
Ճեմէնըն ճէնապէ ալայը՝ չըգան բաղար
կիւնի Ս. Երբրդուլթիւն քիլիսէսիգտէ,
սուրէթի միւթէմիլլէտէ իմրա խոլմիշ տիւ:

Քիլիսէսին խորանալար սիւաճ թիւլլէր
իւլ Էօթթիլլիւլլէ օլտուղու կիլիս, օթթա-
տա տալիս միւթէմիլլէ պիր գաթաֆալգ
եաղըմը, վէ Էթրաթը՝ սիւաճ թիւլլի-
միւթէտաթիտ մուալար, վէ ճէնապէին հա-
միլ օլան գըլմթտար աղաճան մաաթուլ
թաալոթ տալիս միւթէվէֆիէնին սէվի-
լիլլէրի վէ աղրապալ ու աղապար ծա-
րաֆընտան կէնտէրիլմիշ օլան գաղընա-
լար իւլ միւթէպէն պուլունմուշ տուր:

Բանթէթ տուալարըն վաղթը իմրա
օլան սաաթ Յատան Էվլէլ, քիլիսէ խըճա-
խինճ տօլուպ, չօղլար տիլարտա տուրմա-
եա մէճպուր օլունալար տըլ:

Հուղարը քիլիսէսի Էսաթիսին պու-
րաճըղտա պէտան իթմէք մուշալ օլմալը-
լա, անճազ չու գատարը իշար խեթիլգ
քի, պիր խայիլ միւթէհալաղըն րէհապլի-
նիմիլ իւլ պաղը Լաթիկ րաշիպլէրի, ճէ-
մաաթըմըզըն հէման քիաֆէլի միւթէպէ-
րանը, Էրմէնի միլլէթտալարըմըզտան բէք
չօգ վէվաթ միւնթէրէմի, Մկրտիչ էֆ.
Էնքաշըճեանըն նիլէ սիլիլլէրտէն պէրա-
թէմալը իսթիպաթէթլէ սանաղգ քիաղըղը-
նը իյֆա իթմիլի Հէլալի պանգաթը միւ-
տիւ վէ Էրքեանը մէմուրիլի իւլ տիկէր
պանգալարըն պիւնիւր մէմուրալը, սալի
բէք չօգ միւթէպէրանը Էճանիպ, Էնք-
աշըճեան Մկրտիչ էֆ. իւլ մախտուալարըն
քէտէրին իթթիլար իթմէք, վէ մահգա
միւթէվէֆիէնին հիւսնի սիլիլլէրտէն,
տիւնթէթլէրիլլիլլին, պիր գէվճէի սա-
տըգէ վէ պիր վալիտէ միւնթէրէմի օլ-
մաալա, վէ ֆուգարաթէրվէրիլլին
Էսթըր թագտի օլմազ իւղըն պէր միւթ-
թէպաղը հաթիլիլլէ վէ նէղաթէթ մէզթիւ-
քիլիսէսի կէլիլլէր տիւ:

Բանթէթ տուալարը՝ Ալվաթ-Թօգաթ
մէրիտասար Ար. Հաճեան Սահակ Արք.
պիսկոպոսն իրեանթիլ ալթընտա օգու-
նուպ, գաւազանը վէ գաւազանըղ բէք
չօգ վարդապետէր իշթիլաք իթմիշլէրտիւ:
Մկրտիչ էֆ. Էնքաշըճեան, տիլար օլ-
տուղու քէտէրի աղիմտէն տօլանը բէք զի-
եաթէ միւթէհալաղ օլտուղունտան, րէֆի-
գէի միւնթէրէմիլլէրտէն ճէնապէ ալայընտա
քէմալը թէլէսիֆիէ հաղըր պուլունմա-
նըպ, անճազ մախտուալարը Յովսէփի վէ
Անտոն էֆ. լէր իւլ Մկրտիչ էֆ. նին պիրա-
տիլլէրի պուլունմուշար տըլ: Խիթմալը ա-
լիտէն, հուղարը քիլիսէսի միւթէպէր
իշարը թաաղիէթ վէ թէլէսիֆի իթմիշ-
լէր տիւ:

«Պատէհու ճէնազէ՛՛ արապալը մախու-
սընա վազ իւէ, 5-6 լանտօ վէ 20 գատար
գութէ արապալարնա ագրապա վէ ա-
նրպպա ռաքիպէն, Շիլիտէ վագը միւլէ-
թիմիզ գապրիսթանընա նագը վէ մագ-
պէրէի մախուսընտա տէֆն իտիմիշ տիր:

Մկրտիչ էֆ. Էնքսթերճեան վէ մախ-
առւմարը՝ զէզճէ վէ վալիսէի միւնճիէն-
մէշէի Տիպիւն, ԼՈՒՑԻՍԱՆ ԷնքՄԱՅԻՃԵԱՆ
ճէնազէ ալալընտա հաղըր պուլունարազ ,
իշիբարը քէտէր վէ ոլէանը թաալիէնթ
ճիւմիշ օլտն միւնճիէնմ րէհապիլինէ վէ ալի
ճիւմիշ աղբապա վէ աշըպպահա սրղը
թէշէքիբը իսէրլէն

ԽԱՐԻՃԻԷ

Բրէնս տը Կալ՝ ճուռա իրթէսի կիւնիւ
Պէրկինէ մուշապըէթէ, ըսթաաթեստա իմբ .
Վիլնէլ՝ թարաթընտան գապուլ օլունմուլ
տտր :— Իմբէրաթօր վէ բրէնս՝ խաաա Տը-
բակօն ալալը գապիթիւթ թարաթընտան
վէրկինէ զիխաթէտն յազըր պուլունմուշ-
ալա տրը : Իմբ . գարա էտարաթն վէ ըը-
րէնս տը Կալըն շէրէֆէրինէ իտարթն յազ-
տաս իլլէմիլ, վէ բրէնս տէ պէտանը թէ-
շէքքիւր իլլէմիլ տիւ : Պատհնո . բրէնս՝
Բօցտամտաքի գապրէ կիտէրէք, գուրօ-
նալար գօյմիլը աըր : Իմբ . Վիլնէլ՝ բրէնս
տը Կալը զըրնը սապքիլիւնի սէքքիւնի
ալալընա գօմամտան նաաթ իլլէմիլ տիւ :

Ավանանիս Իմբերթօրընըն 43իսհնու սէ-
նէի վէլատէթի եէվմի մախաուու օլան չը-
զան բազար իրթէսի կիւնիւ Պէլլիստէ
պիւեհիւք չէնիլքիէր ինքա իտիւմի տիր :
Զարըն պիւր եավլիլի հարպը Զար թարա-
ֆըպտան պիւր թէպիլիք մէքթուպընը վէ
գըլմիթթարա հէտիլէլիլի հասուլլէն Պէլլիսնէ
Կէմիլի տիր :

Ինկիլիթէրա Մէճիսի մշտութեամբնտա
խարճելէ միւսմէշարը, «Իրան մէճարի-
քնան տիկեր տէվէթէր տախիս պիւնիւ-
պիւնիւ մէճարմալար իլէ, վէ թէճարմի
աղիւր վէ իտարմէճ պիւնիւ, իքմիտար իլէ
թիճարթիճէ կէտնակնոն թէճէպիւնպարտ
պուլուստուգարընտան, պիւթմապի Ին-
կիլիթէրքանըն վարիւնթի տէշիւմիշ տիր,
Տիկեր մուազզամ տէվէթէր տէվէթիմիւ-
ղէ հազարշտըգարմէճէթէ, վազիւնթիւ-
միզի թաթիւ իթմմիթը լազուր կէշիւնկիւն
իքար իթմէքիկիմիլը այլը տէշի տիր,
Լաքն Ինկիլիթէրա, մուհարթպէ իթմիէն-
թէք, Իրանտա, թիճարթի բոլիթիպարմա
Բուսիա իլէ իթիլաֆ հալը խտէպիլիր: 1888
տէ, Իրանտա թէմամիւնթի միւնթիւնթի
մուհարազա իթմէք իլըքէ, իթի տէվէթէ-
ր պէշնիտէ մուհարէթարմ ռէմմիթէ
թէշաթի օլուսմուշ տուր: Լաքն բոլիթի-
պար պէն էլ սիւնէտէ թիճարթի տարթէ-
լէրի ինթիսապը քէշիթիւնթի այնի բոլի-
թիպա իլէ ինթիզալ խտէշէրի միւնթի պիր
տէվէթէ քոյամպաա տըր» տէմիլ տիր: —
Միւսմէշարը միւսմիլիէ, տիկիւ պիր միւ-
նտապէթիւ տէ, Ինկիլիթէրա Ալմանիտա
ուսուրը սէնաիլիէշիւն, վէ Իրանտա Բու
տէմիլի հօլուշըն մուվաֆապարիւնթի մէմ-
նիւնթիւնթի կէտմիւքտէ օլուտղուշու
ֆաւտ իլէմիշ տիր:

Բէյա Մ. Բրիւկէէր, չըգարաւըը պիր
պէնաննամէտէ, Պօէր րէիպէրնին իսթիգ-
լալիէէթի թամաշէրի հազգընտա իսար
իթմաբէրնին, վէ պու շարթ դապուլ օ-
լունտապըգճա, միւսալճա իլին հէր կէօնա
միւզաբէրնին միւմբին օլմապըղըըը պիւ-
տիրմիշ տիր: Պու պէնաննամէ՝ Մ. Չէմ-
պէրէլէրին Մէճլիլի մէպաաննամ իրաս
իթմիկի նուէթա գ ճէպպ արը:

Այստեղից իմեցաթորընդ Վելիի ահար
հազընտա Բէլեբէսպուրկա սեյահաթ իտե-
ճէք տիր : Պու սեյահաթ՝ իբի տեՎելի
պէխիսնէքի իթիլաֆը Էֆէհարա թէէսի-
միհաթ աատ իտիլմէքտե տիր :

Րուսնտա վէ Բէյստէ, Ֆրանսա
Գապինէի ալէյինտէ նութ գլար իրատ ի-
տիլմիլ տիր:

Ֆրանսա ընդհի գիւմհուրը թարաֆըն-
տան Իսթանիա գրալընա Լէժիօն ա' Օնէօր
նիշանընըն Լինճի բիւթպէսի իթա օլուն-
մուշ տոր :

Լահէտէն պիտի րկախկնէ կէօրէ, Պօղոս զօմանաւորն Շիրքորսընն թիւֆէնկէ թուլուլաւորստան աղակը Տր. Լէյտսըն թարգրիքի իւղէրնէ, Յիւլէմէնքաէ շէտիտ պարսէնէն հուսուէ կէթիւմիւշ տիր։ Պոլստան մազստ՝ էլ լըքաէ ճիֆէսարը ուս մուսիկէսինի թէտարքան իպպալիկ թոր։

Գրաւ Էտվարտ՝ մարտ 15-էն Ֆրանսա-
նըն Գան չէհրինէ վասըլ օլանագ տըր :

Ճիւղերին առաւարդնոտա անվալին դա-
 եէթ վէսիւմ օլտուղոնու Նիւ-Եօրդ Հէրըլտ
 Ղազէթասը եազմը տոր :

ቅጥረ ጽሑፍ

էնգարէ վրեժեթի վալիկիկի Գուստ
միւթէսարրըֆը ձէվատ պէն հազրէթլէրի-
նէ, Գուստ միւթէսարրըֆը մապէնի
Հրեմանուն քեաթիլըլըլնունէն Քեազի
պէն հազրէթլէրինէ թէֆմիդ. Սինոպ սան-
հազը մուհասէպէճիլիկին՝ Սազըզ սան-
հազը մուհասէպէճիսի Իմանիլէ Հազգը,
Սէ Սազը մուհասէպէճիլիկին՝ Սինոպ
մուհասէպէճիսի Մուսթաֆա Նէշաթ թի-
էր թալիին. Ալթընճը տաիրէի պէճտիէ
միւտիր մուալլինի վէ պաշ քեաթիլիկ Հա-
քըզ Իսհազ Էֆի եէ պալէա, Տիվանը Հիւ-
մանուն գալէմի պաշ քեաթիլիկ Իմէթ
վէ մուհասէպէճի գալէմի պաշ քեաթիլիկ Ձէ-
թի Էֆի լէրէ ուլէա էվվէլի լիւթէպէլէրի
թէֆճիհ. Թէֆթիլի ասըթի դովմուսըն ա-
զասընսան Իսհազ ձէվատը բաշա իլը
զարթիէ լիվաը Անմէտ Հիլմի բաշան վէ
Մաղնիսա միւթէսարրըֆը Մէհմէմէտ Ղա-
սիկ պէնէ Ղիմհի Մէճիտի, Անասուրու Օս-
մանը չըմէշնարիէր գուսթանիսաը միւ-
տիրի Մ. Զանտէրին զէվճէսինէ Ղիմհի
Շէֆգազթի Նիշանաըը, Հիմազ տէմիր հո-
ուն իլին պիրէն մասլաթընը թէրք պու-
նուրուշը օլմալարը ճիհէթլէ, տէվճէթլու
իլմէթլու Մէտիհէ վէ Նազիլմէ սուլթանիար
իլէ ձէմիլէ սուլթանըն մախտուըն Շուրաի
տէվճէթ ազապընտան ձէլալէտալին պէն վէ
տաւաթը հազրէթի Շէհրիկարի իյալիտ բա-
սա հազարաթընա ալթուն միտալուալար
հասան.

Մուհասնապէի ուժումներէ մալեի հիւսա-
պարթը մէրքեղէի շիւպէսի միւստիրի եւու-
սութի վէ մուալիմին Զիաէտտին պէյլէրէ
ուլէա էվլէլէի, Անտրի Տիվմանը Հիւսա-
սուն օտաւար խիւճէֆարստանի Իւսայիլ պէ-
նէ ուլէա սաննիս, Մուհասնապէի ուժումներէ
հիւսապարթը ուժումներէ շիւպէսի միւստիրի
էվլէլէի օլուպ, Պապը Ալիտէ մուհասնապի
էվլէլէ Շաքիր էֆ. իէ սաննիէ միւթէմարդի
Խիւթպիւլէրի Թէվճիհ. Թիճապէթ վէ Խա-
թիւս էվլէրէթի Թէշնէմէ գալէլի միւստ-
իրիս Թէմիս, Խալալի միւստիրի օլաբագ,
Խէզարէթի միւշաքլիլէյա Թէշնէմանը Մու-
հիպ պէյ թայիլին. Մուհասնապէի ուժումներէ
մալեի մուհասնապէիս մուալիմի Ապա Խոբ
Մարմանա էֆ. իէ Լիճնի Օսմ. նիշանը Խիսան
պուրուսիմուշ արք:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Բոսթան հեղափոխության թեկնածուները սերմանալիս օգտագործեցին Օսմանյան պանդանիումը՝ 10,000 լիտրով գյուղացիներին տրամադրելով թանկարժեք խոտեր և մոզզապուշտներ՝ իմացալիս, որ խոտերը տիրույթում են:

—Սօֆիա Օամ. գումիսէրի ճէտիտի Ալի
Ֆէրուս էֆ. տիւն Տախիլիէ նազըրը հազ-
րէթլէրիլէ յիւլազամթ իմօն տիր:

— Բազադար իրթխէս կ'ընէր, Արմանիս իմ-
էրաթօրը Իթննիս Կ'ընէլմին եւ վրի վէ-
նառնթինէ միւսաառքի օլմաղլէ, թարաֆը
հաղթէր Բատըշահիտէն թէպրիքի միւթէ-
նալմին ալիւ թէլէկրաֆ քէշտէ պոչ-
րուլտուղու կ'ըլլէ, թարաֆը իմիւրաթօ-
րիտէն տաթի ծէվալմին թէլէք-թըրի հալլի
պիր թէլէկրաֆ կէլմիշ տիր:

—ԵՆՎՈՐ ԴԵՂՔԻՆԻ ՍԱՊԱՆԸ ՊԵՅՈՂՆԵՐՈՒՆ՝

տա Այնալը էնչմէտէ, սէֆարէթիւն իւպա-
տէթխանսիւնտէ, սէֆիր իւէ սէֆարէթխա-
նէ վէ գոնսօլօսխանէ մէմուրլարը վէ միւ-
թէպէրանը թէպաա հազըր օլտուգլարը
հպտէ, թէնէքքիւր տուաար օգուռնուչ
տուր: Էօյլէլին, Օմանլը գարաղօ սէֆի-
նէսիւնտէն թօլլար աթըլարաք, ըտմը սէ-
լամ իյֆա գըլլնմը, վէ էօյլէտնէ ոսնրա
նշաղատէի ճիվանպախթ Պիւրհանէտտին
Էֆ. հազըրէթիւր, ըսֆազըթընուտ, թէնէ-
րիֆաթը ումումիւն հազըրը իպրահիմ պէշ-
հազըրէթիւր օլարաք վէ մազաթ Ասատու-
րէթ վէ իարիճիւն հէզարէթի թէրճէմանլա-
րը սէֆարէթխանէն կէլէրէք, ըտմը թէպ-
իքի իյֆա իթմիլլէր տիր: Էնճէպի սէֆիր-
էրի տէ, սէֆարէթխանէն գարաթլարըը
պրագմըլար տըր: Ագչամ, Ալմանլարըն
Էմիլյանիթ կհաշը օլան թէվթ ճիխ սալօնըն-
տա միւլ քէմմիլ պիր զիհաֆէթ Վէրիւմիշ
որի:

—Կէչէն կիճէ, Բուսիս սէֆարէթխան
սէսիստէ, վիւքէլարի ֆէխիստս իւն պազը
իճալը քիրամս զիեհաֆէթ վերլվմիշ տիր:
Զիեհաֆէթտէ, Տախիլիէ, Խարիճիէ, Նա-
սիիս նազըրբարը, Թոքնան միւշլիւրի, Տէֆ-
էթլիսանէ նազըրը, Տիվմանը մուհասէպաթ
իւնիւրի, Շէշլիէ էմինի, Զիրբասթ նազըրը,
Իսթանբուլի սէնիէ միւշլիւրի Շաքըր, Կազմէր
ըրէմ Ֆուռտ բաշպար, գուրէնաստէն Իգ-
նէթ վէ Թէշլիթիթիլի խարիճիէ Իպրահիմ
իւնլէր, Խազմէթի խաստար Շահանէ նա-
զըրը Սազըզ Թովհաննէս էֆ., Թահիրթաթը
սարթիլիէ քեսթիպի Նուրի պէյ, նազըրա-
նէ վէ տասն սախիւլէրի նազըր պուլուն-
նէլար տար:

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Իսկիլիէր-
ա սէֆիրի՝ Պապը Ալիտէ խարիճիէ նա-
ւըը հազրէթէւրիյիէ միււադաթ իթմիյ
իր:

—Րուս բաթրիկի եմ ք, կենչն կրն
էջօլիւքտեհեհ ազիւնթլէ, մապէսի չիւ-
մանուն միւթէհմի չվլլիլ Գարաթէօ-
թորի բաշա իւլ Միհզէի Հիւմանուն միւ-
թիւրի Համաի պէյ հազարաթմըր զիհարէթ
յլէմիշ տիւր :

— Պիր զէմանտան պէրը շէրիրիզուտէ
զուրուռնան Գուտս Բում բաթրիկի էֆ .
շաբի, բաշաի միւշարիւէյ՝ իւէ Շուրաի
ուզլէթ ազապընտան Սիէֆանաքի Սիւ-
իւրիւս պէյի զիւհաէթ իթմիյ տիր :

—Այլսիրիա տէլլէթի թարափօրնտան
յէյրուսթը Նէճիպ Սարսադ պէյէ Յիւնճիւ-
րիւթ պէտէն Յրանառաւ-ժօզէֆ նիշանը վէ-
շիւմիշ տիր :

—Օտմանլը Վէ Եռնսնն թիւարէթ մու-
շաւէլէսինին միւշաքէրէսինէ՝ Եռնսն
սէֆիրինն Տէրիսաառէթէ ավտէթինտէն
սոնրա տէվամ օրունաճագ տոր :

—Պիր բլիւսեկէթէ կէօրէ, Տէրխաւս-
նէթ Բուսիւս սէֆարէթի պաշ թէրճէմա-
ւը Մ. Մազսիւնով՝ Եաղընաւ Բուսիւսնըն
Եօֆիւս բօլթիգա մէմուրլըղընա թալսիւն
լըլնաճաղ արը :

—Եազընտա Ալվիթիա հիւրիւնքիկէլէ
Պուկարիսթան էմարէթի պէնիւնտէ գօն-
նօրօյալա միւթէալլիգ պիր մուահէտէ իմ-
լա խիլիճէք տիր։ Պու մուահէտէ իլէ,
Իաբիթիւլաթիօյալալըն պիր գըռմը, Էաթի
Պուկարիսթանտա իգհարը ինիլա իաճն
Իմպալալը ճէնէպիէ հազգընտա Պուկար-
իսթանտա ինիալալը մար, Էիմէլէրիսի ուսու-
լը մուհաբէմէս լալլի խիլիճէք տիր։

—Ասպարանիէ մէջ իսկինն ինքիւնապարհաբար րոմի փետրվար 17-է պաշտանմանսը միւհթէմիլ օլտուզոնտան, Պուլկար լիւթէասը՝ թարաֆկիլէրէ գաղանագիթբիլէ էհալթէրի տէվրէ չըգաճագլարորը :

—Կիւրաւանէտէ պէշլիք Գորոշնշտաւ
հերկ ունարընտան բիշլիքիւն էքմէն պիր
արիս վէրմէք իւղեւ, էվվէլքի կիւն էք-
մէքի ուսթալարը Շէշիր Էմանէթինէ ճէլպ
ստիմիշլէր սիր: Թութուլան չաշնի իւղե-
ւանէ խոլիւն պիր հիսապա կէօրէ, հէրի
ունարտան էքմէք բիշլիքիտիկի չալտէ,
թորունճըլարա պէշլէք բիշլիքարը Յէ բարաւ-
տան չըքապիւնէճէկի վէ պիր չըվալարան

104—105 օգգաւ էքմէք հասըլ օլանճաղը պէ-
տան խոխլմիշ տիր: էքմէք ճախի ուսմալարը
հսէ, թութուլան չաշնխնէ տիր թայեխ-
պինէ բէք տէ մուվաթըզ օլմանորդընը, վէ
էքմէք Տէրիւնէ հիսապըն թէշտիլէրինէ ֆայ-
նէլի օլմանահաճաղընը, վէ եէրլի ունլար
նլէ էննէպի ունլարը պէշնխտէ գուվվէի
թուրտախէնէ վէ պէհազըլգճա ֆիբք օլուպ,
թուրուլան չաշնի վէ շիւմիթի հալտէ
թապալ խոխլմէք տէ օլանէ թլէթ մուգա-
ւէսէ խոխլտիկինտէ, եէրլի ունլարտան էք-
մէք թապսլընա պաշլմանորդընտա, էննէպի
ունլարըլա եարըլմագտա օլան ֆորաննէ-
պար պէշնխտէքի ֆարգը ֆիեաթ՝ պազը
օլմաէլէր թարաֆընտան հէնմիթէթաիզ
տար խոխլէնէք, ֆորաննէլալարըն խասզըզը
էպէպիլլէ, ֆորաննէլա սաթըլընըն թէպալ
էկաճ խոննէկինլի պէհան իլլէմիլլէր տիր:
Բէնլիսի էմանէթ իլէ էքմէք ճի ուսմալա-
ր պէշնխտէ ճէրէհան խոնն միւզաքէրաթ,
աղար իրթէպի կիւնիս հաաթ 11է գա-
նար պու հօլաա տէվմա խոխպ, պու պապ-
ա ճէնուգ պիր գարարը գաթի վէրիւմէ-
շի տիր:

—Շէհրիբիլիզադէի ֆրունչարըն ուսթա-
արը, թէքմիլ ֆրունչարտա թապիս իտիւ-
էքտէ օլան էքմէքէրին էսկի օգգա իւէ չը-
արըլմասընա վէ միւշթէրինին էքմէքթար-
ըըննա շիւպնէսի գալմասաը իւին թար-
ըըլգա վէրիվմէք իւգրէ ֆրունչարտա թէ-
աղի գօյմանա միւսասատէ իտիվէսինէ
թալի իւչէնտէ Պապը Ալիէն թագտիմ իյ-
էմիլէրէր իսթիւննալմէտնէ պանպաւ, եի-
է մարամար Սատարթէթ պլր արգաւալ
թագտիմ իյւէմիլէր տիր:

—Եւռնասիրտքանտան թարա խաիւն
իւր թազըմ պէտխաշարըն, հէր հանկը
մէլէֆէթէ կիթսէլը, օրանըն զապլթա-
նըն իղաճ իտէճէք միւռնասիրտքանիւ հալ-
բոտէն խալի գալմսեհաճազարը վէ պէ-
տէ տէ ինդիթըն տախիթի իխալ պէ-
ք. եօլտա հարէֆէթ լէրտէ պուլուռնաճազ-
արը ճիւէթլէ, հազգլարընտա օ մէլէ-
թէթլէրճէ տախիթտապիթի շէտիտէ իթ-
իխալարը մուգազընը պուլուռնտուղոճու-
ն օ բաթա իլէ հէլէն էճնէպի զազէթալա-
րնտան հազըն ըէֆիգիթիգ Սապապ հազ-
ըն տըր :

—Պիւր Ավստրիա Ֆիլօսոֆ հազընտա իգ-
լիւրէ կիտէճէք տիւր :

—Ինկիլթէրոա տօնսնոմասընըն պիր գըռ-
ը Իսկէնտէրունա վասոյ օյմու, տուր:

—Տիւնուրը ուժաւորէինք հէշէն 1901
եկաւ. վարտաթիւ մոխաստէսէ Ղէ թիւ-
իւն աշարը հառըլաթը 78,114 լիրա օ-
ուպ, վարտաթիւր օսրիւէէ իւլաթ իտիլ-
իւկինոսէ, 270,614 լիրաս պալիլ օ-
ւագոստ սորը: 2գրաս սննէ իւլ, այն
իւտոսիւն զարթննոստ, պու սննէ.քինսէն
8,039 լիրա ղինսալէ օյարաթ, վարտաթ
84,753 լիրաս պալիլ օյուււ սորը: Պու-
սար իւթիլգրաճարը ազա օյուււնսարնոսան
օյարա պըրնաճաթ օյան Շարգէ իւլսիւլի
էրկիլէրէի պու հիպասա տաթիլ տէրիլիւր:

—Բուժճա հրուժխաթ վէ թիւրքճէ լի-
ան իլէ թապ օլունան Անաթօլի զազէ-
թաք՝ մուղալիի ուուլ հարէքէթտէ պու-
ունսուղընտան, պիլա միւտտէթ թաթիլ
ըլընիք տրք:

—Կէչէնտէ թաթիլ օլունան թահիտրօ-
ֆօս ղազէթաւընը՝ բազար իրթէսիտէն ի-
թիպարնէն թէքրար նէշրինէ միւսաատէ ի-
սիլմի աիր:

—Անատոլու տեմիր Լույսարը մեծկիսի տարեւսի ընկաւ Մ. Զանսէր՝ Սիւրաթ գաւառը լլալ շէհրմիդտէն հարեփէթ իթմիշ յիւր։ Միւստտէթի զայպուպէթի բէք ազնկամ իտէճէք տիրաւ։

—Պաղտատ տէ՛միր եօրու իմթիեաղընա իմթեալլը էլլազըը րէսմիէ, կէէն կիւն աթիխ նազըըը Զինի րաչա հաղթիթէլէլէ Անատուր տէ՛միր եօրու իտարթ մէ՛նսի րէլիւի Մ. Զանտէր պէ՛խնիտէ իմզա տրլլիւ տրլլու։—Մէջքիւր տէ՛միր եօրուն ինաաթնիւն պրլլաղըրթտա 5 հէրոնէ, խանի աղտաւ, իրան ըտթիէլի, Պասրա, Գօնա վէ Նուսուրթալլը լիմաննտան պալաւանա՞ղ տրը։

—Սօցալդարժն կազ րէսմինին՝ պէլէ-
րիէ չալուշլարը թարափնտան թանսիլի՝
ազամը արտինճէ Պապը Ալիսէն սօրուլ-
ուշ արրէ:

—Շամ-Նամա տէմիրը եօլը իտարէսի թա-
սֆընտան թէրթիպ իլէ, թաստիզ օլըն-
ազ իլին նէզարէթի ախտէսինճէ թագտիմ

